

جمهوری اسلامی ایران
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
شورای عالی برنامه ریزی

مشخصات کلی برنامه و سرفصل دروس
دوره کارشناسی ارشد روانشناسی صنعتی و سازمانی

گروه علوم انسانی

کمیته روانشناسی

در جلسه ۳۳۵ (فوق العاده) شورای سرپرستان مورخ ۱۳۸۰/۷/۱ که در ادامه
جلسه ۴۱۴ شورای عالی برنامه ریزی تشکیل شد به تصویب رسید.

بسم الله الرحمن الرحيم

برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد روانشناسی صنعتی و سازمانی

گروه: علوم انسانی
رشته: روانشناسی صنعتی و سازمانی
دوره: کارشناسی ارشد
کمیته تخصصی: کمیته روانشناسی
گرایش:
کد رشته:

شورای عالی برنامه‌ریزی در جلسه ۳۳۵ (فوق‌العاده) شورای سرپرستان مورخ ۱۳۸۰/۷/۱ که در ادامه جلسه ۴۱۴ شورای عالی برنامه‌ریزی تشکیل شد براساس طرح پیشنهادی گروه علوم انسانی برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد روانشناسی صنعتی و سازمانی را در سه فصل (مشخصات کلی، برنامه و سرفصل دروس) به شرح پیوست تصویب کرد و مقرر می‌دارد:

ماده ۱) برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد روانشناسی صنعتی و سازمانی از تاریخ تصویب برای کلیه دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی کشور که مشخصات زیر را دارند لازم‌الاجرا است.
الف: دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی که زیر نظر وزارت علوم، تحقیقات و فناوری اداره می‌شوند.

ب: مؤسساتی که با اجازه رسمی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و براساس قوانین، تأسیس می‌شوند و بنابراین تابع مصوبات شورای عالی برنامه‌ریزی می‌باشند.

ج: مؤسسات آموزش عالی دیگر که مطابق قوانین خاص تشکیل می‌شوند و باید تابع ضوابط دانشگاهی جمهوری اسلامی ایران باشند.

ماده ۲) این برنامه از تاریخ ۱۳۸۰/۷/۱ برای دانشجویانی که از این تاریخ به بعد وارد دانشگاه می‌شوند لازم‌الاجرا است.

ماده ۳) مشخصات کلی، برنامه درسی و سرفصل دروس دوره کارشناسی ارشد روانشناسی صنعتی و سازمانی با سه فصل مشخصات کلی، برنامه و سرفصل دروس برای اجرا به معاونت آموزشی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری ابلاغ می‌شود.

رای صادره جلسه ۳۳۵ (فوق العاده) شورای سرپرستان مورخ ۱۳۸۰/۷/۱،
(ادامه جلسه ۴۱۴ شورای عالی برنامه ریزی)
در خصوص برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد روانشناسی صنعتی و سازمانی

۱) برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد روانشناسی صنعتی و سازمانی که از طرف گروه علوم انسانی پیشنهاد شده بود، با اکثریت آراء به تصویب رسید.
۲) این برنامه از تاریخ تصویب قابل اجرا است

رای صادره جلسه ۳۳۵ (فوق العاده) شورای سرپرستان مورخ ۱۳۸۰/۷/۱، در خصوص برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد روانشناسی صنعتی و سازمانی صحیح است، به مورد اجرا گذاشته شود.

دکتر مصطفی معین
وزیر علوم، تحقیقات و فناوری

دکتر علی شریعتمداری
رییس گروه علوم انسانی

رونوشت: به معاونت محترم آموزشی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
خواهشمند است به واحدهای مجری ابلاغ فرمایید.

دکتر سید محمد کاظم نائینی
دبیر شورای عالی برنامه ریزی

بسمه تعالی

فصل اول

مشخصات کلی برنامه دوره کارشناسی ارشد رشته روانشناسی صنعتی

۱- تعریف

روانشناسی صنعتی و سازمانی عبارت است از مطالعه علمی رابطه میان انسان و دنیای کار، یا مطالعه سازگاری مردم در جریان امرار معاش خود با اماکنی که برای کار به آن جا می روند، با افرادی که با آنان برخورد می کنند، و با کارهایی که انجام می دهند. به سخن دیگر، روانشناسی صنعتی و سازمانی کاربرد یا بسط و گسترش واقعیتها و اصول روانشناسی به مسائلی است که انسان در تجارت و صنعت با آنها دست به گریبان است. روی هم رفته، روانشناسی صنعتی و سازمانی با رفتار آدمی در محیطهای کار سر و کار دارد.

روانشناسی صنعتی و سازمانی واجد دو جنبه علم و عمل است. از یک سو، شاخه مشروعی از تحقیق علمی است که در پی بسط و گسترش علم و معرفت در خصوص مردم در دنیای کار است. جنبه دوم روانشناسی صنعتی و سازمانی کاربردی و عملی است. این جنبه مشتمل است بر کاربرد دانش موجود برای حل و رفع مسائل و مشکلات مبتلا به کارکنان سازمانها و صنایع در دنیای کار.

۲- هدف و ضرورت

سازمانهای بالنده و پیشرو سازمانهایی هستند که هم از حداکثر بهره وری برخوردارند و هم بیشترین فرصت را برای رشد و تعالی کارکنان خود فراهم می سازند. در چنین سازمانهایی کارکنان به مشاغلی اشتغال دارند که با دانش، مهارتها، تواناییها، رغبتها و خصوصیات شخصیتی آنان سازگارند. کارکنان این سازمانها انگیزه لازم را برای کار تا سر حد توان خود دارا هستند، شرایط حاکم بر آنان مناسب و کیفیت زندگی شغلی مطلوب است در چنین سازمانی روحیه کارکنان قوی، بهره وری بالا، کیفیت کالاها و خدمات مطلوب، تعارض بین افراد، گروهها و واحدهای سازمانی ناچیز، سبکهای رهبری و ساختارهای سازمانی مناسب، طرح وظایف و تکالیف بهینه، توجه به مقضیات محیط زیاده، و هماهنگی بین همه بخشها بسیار است. روانشناسی صنعتی و سازمانی به منظور ایجاد چنین سازمانهایی پای به عرصه وجود گذاشت و راه ترقی و کمال پیمود. اینک این شاخه از روانشناسی به چارچوبی منسجم از نظریه ها و کاربردها دست پیدا کرده است که می تواند بسیاری از مسائل سازمانها را حل و فصل کند و آنها را به سازمانهایی بالنده و پیشرو مبدل سازد. باره ای از زمینه هایی که روانشناسی صنعتی و سازمانی در ارتباط با آنها می تواند به سازمانها خدمات ارزنده ارائه نماید به شرح زیرند: ۱- روانشناسی کارکنان شامل تجزیه و تحلیل و طراحی مشاغل، برنامه ریزی نیروی انسانی، تأمین نیروی انسانی (کارمند یابی، گزینش و به کارگماری)، آموزش کارکنان، ارزشیابی عملکرد، نظامهای حقوق و مزایا، و نظام مسیر پیشرفت شغلی.

۲- رفتار سازمانی شامل مباحثی از قبیل نظریه سازمانی، انگیزش شغلی، نگرشهای شغلی، ارتباطات، قدرت و نظارت، رهبری و تصمیم گیری فردی و گروهی.

۳- بالندگی سازمانی مشتمل بر مجموعه وسیعی از نظریه ها، الگوها، راهبردها، کاربردها و فنون برای بهبود فرهنگ، استراتژی، فرایندها و ساختارهای سازمانی.

۴- زمینه های مهم دیگری از قبیل روانشناسی مهندسی، روانشناسی حرفه ای، روابط صنعتی، روانشناسی مصرف کننده، روانشناسی مدیریت و غیره.

۳- تعداد و نوع واحدهای درسی

واحدهای دوره کارشناسی ارشد روانشناسی صنعتی و سازمانی مشتملند بر ۵ واحد دروس پیشنهادی، ۲۴ واحد دروس اصلی، و ۴ واحد اختیاری و ۴ واحد رساله جمعاً ۳۲ واحد درس تنظیم شده است.

۴- زمینه های اشتغال فارغ التحصیلان

فارغ التحصیلان کارشناسی ارشد روانشناسی صنعتی و سازمانی می توانند علاوه بر اشتغال به کارهای آموزشی و پژوهشی و ادامه تحصیل در دوره بالاتر، در زمینه های تخصصی مانند مسئول کارگزینی، مسئول منابع انسانی، مسئول برنامه ریزی نیروی انسانی، مسئول بالندگی سازمانی، مسئول تحقیق و توسعه نیروی انسانی، مسئول روابط کارکنان، مسئول آموزش کارکنان و بسیاری از دیگر مشاغل وابسته به نیروی انسانی سازمانها به کار اشتغال ورزند.

۵- مواد امتحانی و ضرایب آنها در امتحان ورودی

ضریب

۲
۲
۲
۳
۳
۳
۲

- ۱- روانشناسی صنعتی و سازمانی
- ۲- آمار و روش تحقیق
- ۳- روانشناسی اجتماعی
- ۴- رفتار سازمانی
- ۵- روانشناسی امور استخدامی
- ۶- بالندگی سازمانی
- ۷- متون تخصصی

الف - دروس پیشنهادی برنامه کارشناسی ارشد روانشناسی صنعتی و سازمانی

بیشترین یا کمترین ارائه درس	ساعات			تعداد واحد	نیمسال دروس	کد درس
	عملی	نظری	جمع			
	۳۲	۳۲	۶۴	۳	آمار توصیفی پیشرفته	۱
	۳۲	۱۶	۴۸	۲	کاربرد کامپیوتر در روانشناسی صنعتی و سازمانی	۲
	۳۲	۳۲		۲	متون تخصصی	۳
				۷	جمع	

ب - دروس اصلی برنامه کارشناسی ارشد روانشناسی صنعتی و سازمانی

شماره دروس	کد درس	سیس‌نام درس	تعداد واحد	ساعت		پیش‌نیاز دروس
				تئوری	عملی	
	۱	آمار استنباطی پیشرفته	۳	۳۲	۳۲	
	۲	روش تحقیق پیشرفته	۳	۳۲	۳۲	
	۳	روانشناسی اجتماعی پیشرفته	۲	۳۲	۳۲	
	۴	روانشناسی بهره‌وری	۲	۳۲	۳۲	
	۵	روانشناسی سازمانی	۲	۳۲	۳۲	
	۶	بالتدگی سازمانی پیشرفته	۲	۳۲	۳۲	
	۷	نگرشها و انگیزش شغلی	۲	۳۲	۳۲	
	۸	آموزش نیروی انسانی	۲	۳۲	۳۲	
	۹	نظریه های سازمانی	۲	۳۲	۳۲	
	۱۰	سمیناردرتازه های روانشناسی صنعتی وسازمانی	۲	۳۲	۳۲	
	۱۱	کارورزی در سازمانهای تولیدی و خدماتی	۲	۶۴	۶۴	۶۴
	۱۲	پایان نامه در روان شناسی صنعتی و سازمانی	۴			
		جمع	۲۸			

ج - دروس اختیاری (۴ واحد) مشروط بر اینکه در دوره کارشناسی انتخاب نشده باشند

کده درس	نسیانم درس	تعداد واحد	ساعت		پیشنیاز یا ترمین	پیشنیاز یا ترمین
			نظری	عملی		
۱	روابط صنعتی	۲	۳۲	۳۲		
۲	روانشناسی مصرف کننده	۲	۳۲	۳۲		
۳	روانشناسی مهندسی	۲	۳۲	۳۲		
۴	روانشناسی صنعتی و سازمانی	۲	۳۲	۳۲		
۵	روانشناسی مدیریت	۲	۳۲	۳۲		
۶	روانشناسی حرفه‌ای	۲	۳۲	۳۲		
۷	روانشناسی کارکنان	۲	۳۲	۳۲		
۸	روانشناسی کار	۲	۳۲	۳۲		
جم		۱۶				

* هر دانشجوی موظف است ۴ واحد درسی از دروس فوق را بگذراند.

آمار توصیفی پیشرفته

تعداد واحد: ۳

نوع واحد: نظری ۲ عملی ۱

پیشنیاز:

هدف: آشنایی با مقیاسهای اندازه گیری، مفهوم همبستگی، انواع ضرایب همبستگی، رگرسیون ساده و چند متغیری و تحلیل تمایز

سرفصل دروس (۶۴ ساعت)

۱- مقیاسهای اندازه گیری

۲- مفهوم همبستگی و انواع ضرایب همبستگی شامل: ضریب همبستگی گشتاوری پیرسون، ضرایب همبستگی دو دسته ای، ضریب همبستگی اسپیرمن، ضریب تاو و ضریب توافق کندال، ضریب وابستگی، و ضرایب همبستگی تفکیکی و نیمه تفکیکی

۳- رگرسیون ساده و چند متغیری، ضریب همبستگی چند متغیری، ضریب همبستگی متعارف.

۴- روش تحلیل تمایز.

کاربرد کامپیوتر در روانشناسی صنعتی و سازمانی

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری ۱ عملی ۱

پیشنیاز:

هدف: در پایان این دوره دانشجویان باید با کارکرد سیستمهای عامل Dos و windows و زبان c آشنائی پیدا کرده و در کاربرد نرم افزارهای spss یا minital و یا مشابه آن در تحقیقات روانشناختی تسلط و مهارت کامل پیدا کرده باشند. هدف آموزش علوم کامپیوتری محض نیست بلکه بیشتر کاربرد نرم افزارهای کامپیوتر در تحقیقات علمی است.

سرفصل دروس: (۴۸ ساعت)

- ۱- آشنائی با دستورات سیستم عامل Dos
- ۲- آشنائی طرز کار windows و سایر تجهیزات کامپیوتری مانند ماوس و چاپگر.
- ۳- آشنائی با طرز کار شبکه اینترنت
- ۴- محاسبات شاخص های آمار توصیفی
- ۵- آزمون t و انواع آن
- ۶- تحلیل واریانس
- ۷- تحلیل کواریانس
- ۸- تحلیل واریانس با اندازه های تکراری
- ۹- همبستگی و انواع آن
- ۱۰- تحلیل رگرسیون
- ۱۱- تحلیل عوامل
- ۱۲- تحلیل مانوا
- ۱۳- تحلیل تمایزات
- ۱۴- ضریب پایایی
- ۱۵- مجذور خی
- ۱۶- آزمونهای غیر پارامتریک

متون تخصصی

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

پیشنیاز :

هدف : یاد آوری و تسلط دانشجو به منابع تخصصی روانشناسی صنعتی و سازمانی به زبان انگلیسی .

سرفصل دروس : (۳۲ ساعت)

متون مربوط توسط گروه آموزشی و استادان مربوط به رشته انتخاب خواهد شد.

آمار استنباطی پیشرفته

تعداد واحد: ۳

نوع واحد: نظری ۲ عملی ۱

پیشنیاز:

هدف: شناخت مفهوم استنباط آماری و آشنائی با مباحث مربوط به آن.

سرفصل دروس (۶۴ ساعت)

- ۱- احتمالات
- ۲- کاربرد توزیعهای نظری در استنباط آماری.
- ۳- استنباط آماری: برآورد و فرضیه آزمایی.
- ۴- روشهای استنباطی: استنباط در باره میانگین جامعه، استنباط در باره واریانس جامعه، استنباط درباره ضرایب همبستگی در جامعه، استنباط درباره نسبت در جامعه و استنباط درباره استقلال طبقه بندیها در یک جدول توافق.
- ۵- تحلیل واریانس یک عاملی: اثرهای تثبیت شده.
- ۶- روشهای چند مقایسه ای.
- ۷- تحلیل واریانس دو عاملی: اثرهای تثبیت شده.
- ۸- تحلیل واریانس یک عاملی با اثرهای تصادفی، مختلط و تثبیت شده.

روش تحقیق پیشرفته

تعداد واحد : ۳

نوع واحد : نظری ۲ عملی ۱

پیشنیاز :

هدف : آشنایی با روشهای تحقیق آزمایشی و غیر آزمایشی ، و طرحهای آزمایشی ، شبه آزمایشی و پیش
آزمایشی

سرفصل دروس : (۶۴ ساعت)

- ۱- نقش پژوهش علمی .
- ۲- انتخاب مسأله و تشکیل فرضیه .
- ۳- مفاهیم ، سازه ها و تعاریف .
- ۴- تشخیص و نامگذاری متغیرها .
- ۵- نمونه گیری و روش نمونه گیری .
- ۶- روشهای تحقیق غیر آزمایشی و آزمایشی .
- ۷- اعتبار پژوهشهای آزمایشی و شبه آزمایشی ، اعتبار درونی ، اعتبار بیرونی ، اعتبار نتیجه گیری آماری و اعتبار سازه
- ۸- طرحهای پژوهش پیش آزمایشی
- ۹- طرحهای پژوهشی آزمایشی حقیقی
- ۱۰- طرحهای پژوهشی شبه آزمایشی .

روانشناسی اجتماعی پیشرفته

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

پیشنیاز :

هدف : آشنا شدن با مباحث مربوط به ماهیت و علل رفتار و اندیشه فرد در موقعیتهای اجتماعی .

سرفصل دروس (۳۲ ساعت)

۱- آشنائی با روانشناسی اجتماعی

۲- ادراک و شناخت اجتماعی

۳- نگرشها : مبانی و نظریه ها

۴- هویت اجتماعی

۵- پیشداوری و تبعیض

۶- کشش و جاذبه بین فردی

۷- نفوذ اجتماعی

۸- رفتار جامعه پار

۹- پرخاشگری

۱۰- گروهها و افراد

۱۱- روانشناسی اجتماعی و جامعه : کاربردهای قانونی و سازمانی

۱۲- روانشناسی اجتماعی در عمل : کاربرد های تندرستی و محیطی

روانشناسی بهره‌وری

نوع واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیشنیاز:

هدف: آشناسازی دانشجویان با دیدگاهی نظامدار، هدفمند و بومی نسبت به رشته روانشناسی صنعتی-سازمانی یا روانشناسی کار. در این درس دانشجویان با نظریه چند عاملی بهره‌وری که در ایران شکل گرفته و کاربرد جهانی نیز دارد و همچنین با مدل مرتبط با آن یعنی، با مدل نظام‌دار انتخاب و به کارگیری اثربخش منابع انسانی در سازمان یا "مناباماس" آشنا می‌شوند. و نیز عوامل درون‌سازمانی اصلی و مکمل و همچنین عوامل برون‌سازمانی موثر بر بهره‌وری سازمانها را می‌شناسند و راهبردهای اثربخش جهت افزایش بهره‌وری را می‌آموزند.

سرفصل دروس: (۳۲ ساعت)

- ۱- نظریه چند عاملی بهره‌وری
- ۲- بهره‌وری بهینه
- ۳- هدایت و اثرگذاری
- ۴- ارزیابی جامع عملکرد شغلی کارکنان
- ۵- آموزش و توسعه مهارت‌های شغلی کارکنان
- ۶- انتخاب علمی کارکنان
- ۷- مشوقهای مالی و ارزشیابی مشاغل
- ۸- تجزیه و تحلیل مشاغل سازمان
- ۹- بهداشت روانی در محیط کار
- ۱۰- فرهنگ و جو سازمانی
- ۱۱- سازمانها یا گروههای غیررسمی
- ۱۲- خلاقیت و نوآوری در کار سازمان
- ۱۳- سالم‌سازی شبکه‌های ارتباطی در سازمان
- ۱۴- کارپژوهی، ایمنی و سوانح شغلی

روانشناسی سازمانی

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

پیشنیاز :

هدف :

سرفصل دروس (۳۲ ساعت)

۵- بخش اول - محیط

رفتار سازمانی و محیط‌های جدید کار

ابعاد بین المللی رفتار سازمانی

۵- بخش دوم - اداره کردن افراد :

گونه گونی و تفاوت‌های فردی

اداراک و اسناد

انگیزش

مدیریت عملکرد و پاداشها

یادگیری و تقویت

طرح مستقل ، هدف گذاری و ترتیب دادن کار ، تنظیم کار

۵- بخش سوم - اداره کردن گروهها :

ماهیت گروهها

کار گروهی و طرح گروه کاری

۵- بخش چهارم - اداره کردن سازمانها :

ویژگیهای اساسی سازمانها

طرح سازمانی و یادگیری

فرهنگ سازمانی

بخش پنجم - اداره کردن فرآیندها :

قدرت و خط مشی سیاسی / سیاست

رهبری

ارتباطات

تصمیم گیری
تعارض و مذاکره
تغییر ، نوآوری ، و فشار روانی
۵- بخش ششم - مبانی پژوهشی رفتار سازمانی

بالتدگی سازمان پیشرفته

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

پیشنیاز:

هدف : آشنائی با کاربرد دانش علوم انسانی به توسعه برنامه ریزی شده ، راهبرد ها، ساختارها و فرآیندهای سازمانی .

سرفصل دروس : (۳۲ ساعت)

- ۱- مقدمه ای بر بالتدگی سازمانی : شامل تعریف و تاریخچه بالتدگی سازمانی ، ماهیت تغییر برنامه ریزی شده ، کارشناس بالتدگی سازمانی ، شرایط ورود به سازمان و عقد قرارداد، و روشهای تشخیص .
- ۲- مداخله های انسانی : شامل رویکردهای بین فردی و گروهی ، و رویکردهای سازمانی .
- ۳- مداخله های فنی ساختاری : شامل باز ساختدهی سازمانها : درگیرسازساز مع کارکنان ، و طراحی کار.
- ۴- مداخله های مدیریت منابع انسانی : شامل مدیریت عملکرد ، بالنده ساختن و یاری دادن به اعضای سازمان
- ۵- مداخله های راهبردی : شامل روابط سازمان و محیط ، و دگرگونی سازمانی .
- ۶- کاربردهای ویژه بالتدگی سازمانی : شامل بالتدگی سازمانی در سطح جهانی و بالتدگی سازمانی در بخشهای پزشکی ، آموزشی و دولتی .

نگرشها و انگیزش شغلی

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

پیشنیاز :

هدف : آشنائی با نگرشهای مهم شغلی و پیشایندها و پیامدهای آنها، و با نظریه ها و کاربرد های انگیزش در سازمان

سرفصل دروس (۳۲ ساعت)

- ۱- خشنودی شغلی شامل : نظریه ها ، اندازه گیری ، پیشایندها ، پیامدها و کاربردها .
- ۲- تعهد سازمانی شامل : نظریه ها ، اندازه گیری ، پیشایندها، پیامدها و کاربردها.
- ۳- دلبستگی شغلی شامل : نظریه ها ، اندازه گیری ، پیشایندها ، پیامدها و کاربردها .
- ۴- انگیزش شغلی شامل : نقش انگیزش در سازمان ، نگرشهای نظری و شناختی درباره انگیزش ، نظریه های تقویت و یادگیری اجتماعی در باره انگیزش ، نظامهای تشویق در سازمانها ، نفوذ اجتماعی بر انگیزش ، دوران خدمت در سازمانها ، غیبت کارکنان و ترک خدمت ، نظم دادن به عملکردهای ضعیف ، طرح ریزی شغل و کیفیت کاری ، و کار و انگیزش .

آموزش نیروی انسانی

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

پیشنیاز : روانشناسی یادگیری ، روانشناسی صنعتی و سازمانی

هدف : آشنایی با مسائل و روشهای مختلف آموزش و کارآموزی نیروی انسانی در سازمانهای بازرگانی و صنعتی.

سرفصل دروس (۳۲ ساعت)

۱- مبانی و مقدمات

۲- ارزیابی نیازها و محیط یادگیری

۳- ارزشیابی شامل : معیارهای ارزشیابی ، روشهای ارزشیابی ، و روشهای آموزش .

نظریه های سازمانی

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

پیشیناز :

هدف : آشنا شدن با نظریه های سازمان و طراحی ساختار سازمان

سرفصل دروسی (۳۳ ساعت)

- ۱- مقدمه ای بر سازمان شامل : سازمان و نظریه سازمانی .
- ۲- سیستم باز شامل : مدیریت عالی سازمان ، هدفها و اثر بخشی ، و عواملی که بر شاخصهای اثر بخشی اثر می گذارند.
- ۳- محیط خارجی شامل : قلمرو محیط ، محیط نامطمئن ، سازش با محیط نامطمئن ، و وابستگی به منابع ، و کنترل منابع .
- ۴- ساختار و طراحی سازمان شامل : سیستم اطلاعاتی در سازمانهای تولید و خدماتی ، اندازه سازمان و چرخه زندگی آن ، طراحی ساختار سازمانی ، ساختارهای مناسب با سازمانهای جهانی .
- ۵- فرآیند طراحی سازمان شامل : نوآوری و تغییر ، فن آوری اطلاعات و کنترل سازمان ، فرهنگ سازمانی و ارزشهای اخلاقی ، فرآیند تصمیم گیری ، قدرت و سیاست ، و رابطه بین گروهها و تعارض .
- ۶- طراحی کل سیستم شامل : رهبری ، تجدید حیات ، و شکل دهی سازمان .

سمینار در تازه های روانشناسی صنعتی و سازمانی

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

پیشنیاز : ندارد

هدف : تسلط دانشجویان به موضوعات تحقیقی (بنیادی و کاربردی) و ارائه نتایج این تحقیقات در ساعت مربوط به این درس .

سرفصل دروس (۳۲ واحد)

موضوعات تحقیقی اعم از بنیادی و کاربردی به پیشنهاد دانشجو و موافقت استادان درس تعیین خواهد

شد.

کارورزی در سازمانهای تولیدی و خدماتی

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: عملی

پیشنیاز:

هدف: آشنائی با محیطهای شغلی و تلفیق آموخته های نظری با واقعیتهای عینی، و کاربرد آموخته ها در محیطهای کار.

سرفصل دروس: (۶۴ ساعت)

محیط های کارورزی مورد نظر به انتخاب گروه و امکانات عملی آن اعلام خواهد شد.

روابط صنعتی

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

پیشنیاز :

هدف : آشنائی با مباحث و موضوعات روابط صنعتی .

سرفصل دروس (۳۲ ساعت)

- ۱- معنای کار
- ۲- تغییر نیروی کار
- ۳- خشنودی و ناخشنودی شغلی
- ۴- بهبود کیفیت زندگی کاری
- ۵- افزایش مشارکت کارگران در مدیریت .
- ۶- نظامهای جهانی روابط صنعتی .
- ۷- سیاستهای عمومی حاکم بر روابط صنعتی.
- ۸- مذاکره جمعی.
- ۹- تعارض صنعتی و راه حل آن .
- ۱۰- عمل سیاسی اتحادیه ها و کارگران .
- ۱۱- مقایسه نظامهای روابط صنعتی.
- ۱۲- نیروهای شکل دهنده جوامع صنعتی.
- ۱۳- آینده روابط صنعتی .

روانشناسی مصرف کننده

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

پیشنیاز :

هدف : آشنائی با رفتار مربوط به اکتساب و استفاده از، کالاها و خدمات اقتصادی ، و فرآیندهای تصمیم گیری پیش از آن و تعیین کننده آن .

سرفصل دروس (۳۲ ساعت)

- مبانی و مقدمات
- جایگاه مصرف کننده در نظریه های اقتصادی و بازار یابی ، الگوهای رفتار خریدار و انگیزش رفتار مصرف کننده
- فرآیندهای اساسی انگیزش ، ادراک و ادراک گزیده و یاد گیری .
- ماهیت و تاثیر خصوصیات فردی شامل ویژگیهای شخصیتی ، نگرشها و تغییر آنها.
- فرآیندهای تصمیم گیری مصرف کننده شامل فرآیندهای تشخیص مشکل ، جستجوی اطلاعات ارزیابی شغلها، فرآیندهای خرید ، و رفتار پس از خرید.

روانشناسی مهندسی

تعداد واحد : ۲

نوع واحد: نظری

پیشنیاز : روانشناسی صنعتی و سازمانی

هدف : آشنایی با عوامل مربوط به عملکرد انسان در نظامهای انسان - ماشین

سرفصل دروس : (۳۲ ساعت)

- ۱- اصول و کاربرد ارگونومی در تولید
- ۲- گوناگونی انسانی از لحاظ جنسیت ، قوم ، رشد و تکامل ، سن و طبقه اجتماعی و شغلی .
- ۳- اطلاعات آنتروپومتریکی استاتیک ، دقت ، و وضعیتهای بدنی آنتروپومتریکی استاندارد .
- ۴- وضعیت بدن ، فیزیولوژی و پاتولوژی (آسیب شناسی) وضعیت بدن ، منابع فشارهای و وضعیتی در طراحی فضای کار ، وضعیت بدن و نیرو
- ۵- ابعاد پنهان ، درک فضا
- ۶- عوامل فیزیکی مؤثر بر عملکرد انسان در محیط کار
- ۷- روشنایی ، صدا ، نوبت کاری ، ارتعاش بدن و غیره
- ۸- آسیبهای ناشی از عدم هماهنگی بین ماشین و انسان
- ۹- فرآیند ذهنی درک محرک
- ۱۰- چگونگی تأثیر محرکهای فیزیکی و عکس العمل انسان در مقابل آنها.
- ۱۱- طراحی تجهیزات و ماشینها به منظور هماهنگی با تواناییهای آدمی و افزایش باروری و ایمنی.
- ۱۲- تعدیل و تغییر محیط کار به منظور هماهنگ شدن با مهارتها و استعدادهای انسان
- ۱۳- گسترش و بهبود برنامه های آموزش و افزایش مهارتها.

روان شناسی صنعتی و سازمانی

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

پیشنیاز:

هدف : آشنا کردن دانشجویان با نحوه کاربرد نتایج حاصل از تحقیقات روان شناسی در محیط سازمانها و صنایع و ارتقای کیفی سطح آگاهی دانشجویان به منظور بهبود بخشیدن عملکرد و فعالیت آنان در محیط کار.

سرفصل دروس : (۳۴ ساعت)

- ۱- مقدمه : سیر تالیخی کار در جوامع بشری و تعاریف مربوط به آن تاریخچه روانشناسی صنعتی ، موضوع و مسائل آن محدوده فعالیتهای روانشناسی صنعتی .
- ۲- ساعات کار و استراحت ، کارچرخشی یا کارنوبتی
- ۳- عوارض خستگی ، خستگی روانی در محیط کار
- ۴- ارزیابی مشاغل ، تعریف شغل ، مبانی ارزیابی ، دستمزد و حقوق ، روشهای سنجش و ارزیابی ، ارتقای کیفی و گسترش شغلی .
- ۵- آموزش و کارآموزی در صنعت ، مبانی و انواع آن ، اجرای برنامه های آموزشی ، سیستم ماشین خود آموز .
- ۶- انتخاب گزینش پرسنل ، اقسام روشهای گزینش ، کاربرد آزمونهای روان شناسی در صنعت .
- ۷- ارزشیابی عملکرد ها و اصول و انواع آن ، موارد کاربرد ارزشیابی .
- ۸- احساس رضایت شغلی ، مساله انگیزه در کار ، روحیه صنعتی .
- ۹- عملکرد حرفه ای زنان از دیدگاه روان شناسی صنعتی .
- ۱۰- سراغ و ایمنی در کار ، سرو صدا، نور ، حرارت ، رنگ ، لرزش و سایر فاکتورهای مربوط به محیط فیزیکی کار ، سیستم انسان و ماشین ، مهندسی انسانی .
- ۱۱- احساس مسئولیت و تعهد در کار ، نحوه ایجاد و تقویت آن در متصدیان مشاغل پویایی گروه .
- ۱۲- روابط و مناسبات انسانی در محیط کار ، ارتباط فیما بین کارگر و کارفرما و سرکارگر و کارگر - نگرشها و تغییر آنها .
- ۱۲- مساله افراد مسن ، کارآئی آنها و مشکلات مربوط به دوران بازنشستگی .

روان شناسی مدیریت

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

پیشنیاز :

هدف : ارتقاء سطح آگاهی و بینش دانشجویان در زمینه مسائل مربوط به مدیریت از دیدگاه روان شناسی
بررسی موارد اطلاق روان شناسی مدیریت در محیط کار

سرفصل دروس : (۳۲ ساعت)

تعریف ، موضوع و مسائل مربوط به روان شناسی مدیریت

تعریف سازمان ، سیستم های ارتباطی در سازمان ، انواع سازمانها و تشکیلات سازمان رسمی ، سازمان غیر رسمی

سازمان رسمی ، سازمان غیر رسمی

تئوریهای مربوط به سازمان و تشکیلات

عامل انسانی در سازمان و اهمیت آن

مدیریت در سازمان ، شناخت طبیعت و ماهیت سازمان و مدیریت وظایف مدیریت.

مناسبات انسانی و نقش آن در مدیریت.

تاریخچه پیدایش دانش مناسبات انسان و سیر تحول آن

تئوریهای مدیریت از دیدگاه دانش مناسبات انسانی

آزمایش های مانون - پژوهش های دانشگاه میشگان

تشریک مساعی در سازمان ، رضامندی شغل و افزایش کارائی

نظریه های کارو رضامندی از دیدگاه یک گریگوروتایلو

ارتباطات رفتاری انسانها با یکدیگر در سازمان

شخصیت ، انگیزش و نیازهای انسانی در سازمان .

روانشناسی حرفه ای (شغلی)

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

پیشنیاز :

هدف : آشنایی با فرآیند انتخاب شغل و حرفه و پویایی سازگاری با شغل

سرفصل دروس : (۳۲ ساعت)

- مبانی و مقدمات

- فرآیند انتخاب شغل شامل ماهیت ، نظریه ها ، تحول ، همبسته ها و مشکلات مربوط

- پویایی سازگاری با شغل شامل مفهوم ، انگیزش ، موفقیت ، خشنودی و جنبه های متول سازگاری با شغل

- پژوهش و نظریه پردازی در روانشناسی حرفه ای .

روانشناسی کارکنان

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

هدف : آشنائی با مباحث و فرایندهای روانشناسی کارکنان .

سرفصل دروس : (۳۲ ساعت)

- ۱- مقدمه ای بر روانشناسی کارکنان
- ۲- ارزیابی عملکرد
- ۳- اندازه گیری و تفسیر تفاوت‌های فردی
- ۴- اعتباریابی و کاربرد آزمونهای تفاوت‌های فردی
- ۵- عدل و انصاف در تصمیمات مربوط به کارکنان.
- ۶- تجزیه و تحلیل شغل
- ۷- نظامهای برنامه ریزی منابع انسانی
- ۸- کارمندیابی
- ۹- تصمیم گیری برای گزینش
- ۱۰- گزینش مدیران
- ۱۱- طبقه بندی و جایگزینی افتراقی
- ۱۲- آموزش و بالندگی
- ۱۳- توسعه کار راه
- ۱۴- نظامهای پاداش و جبران خدمت
- ۱۵- ایمنی و سلامت .
- ۱۶- مسائل اخلاقی در مدیریت منابع انسانی .

روانشناسی کار

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

هدف: در این درس، دانشجویان ابعاد گسترده کاربرد روانشناسی در کار را می‌شناسند و به ویژه با نتایج تحقیقات جدید در زمینه طراحی محیط کار، کار نوبتی، مشکلات مدیران زن در سازمان، شیوه‌های اثربخشی افزایش بهره‌وری شغلی کارکنان، و نظایر آن آشنا می‌شوند.

سرفصل دروس (۳۲ ساعت)

- ۱- تاریخچه روانشناسی کار
- ۲- کاربردهای روانشناسی در محیط کار
- ۳- تفاوت‌های فردی در کار
- ۴- روابط فرد و سازمان
- ۵- نظریه‌های رهبری اثربخشی در سازمان
- ۶- آزمونهای استخدامی
- ۷- آموزشی اثربخش مدیریت
- ۸- رویکردهای جدید در آموزش کارکنان
- ۹- ارزیابی دوره‌های آموزشی
- ۱۰- فعالیتهای گروهی در کار و بازرگانی
- ۱۱- جدول زمانی کار
- ۱۲- طراحی محیط کار
- ۱۳- مشاور کارکنان
- ۱۴- زمان و بهره‌وری سازمانی
- ۱۵- حل مشکلات و تصمیم‌گیری در کار

معرفی نمونه ای از کتابهای انگلیسی در زمینه روانشناسی صنعتی و سازمانی
(آخرین چاپ کتابهای پیشنهادی و دیگر منابع مهتبر مورد استفاده قرار گرفت.)

- ۱- CASCIO, W.F. (۱۹۹۱). **A pplied psychology in personnel mangement (۴ th ed.)** Englewood cliffs, new gersey , prentice hall.
- ۲- Cascio , w.G.(۱۹۹۳) **Managing Haman Resources(۴th ed.)** New york . Mcgraw- Hill.
- ۳- Dessler G. (۱۹۹۴) **Haman Resource Management (۶ th ed.)** Englewood cliffs , New gersey, prentice - Hell.
- ۴- Baron, R.A. & Byrne, D. (۱۹۹۷) **Social psychology (&th ed.)** , Boston , Allyn Bacon.
- ۵- Smith, E.R. & Mackie, D.M. (۲۰۰۰). **Socral psychology (۲nd ed)**, psychology press.
- ۶- Lindesmith, A. R. , Strauss, A.L.& , Denzin, N.k. (۱۹۹۹) **socral psychology (۸ th ed.)**, Sage publications.
- ۷- Robbins, S.p . (۱۹۹۳) . **Organizational Behavior (۶th ed.)** prentice - Hall.

۸- Hellriegel , Do , Slocum , J r. J.W.& Woodman, R. W. (۱۹۹۸), **Organizational Behavior (۸th ed.)**, I.T.P.

۹- Nelson, D.L.& Quick , J,C. (۱۹۹۷). **Organizational Behavior: Foundations, Real/۴ ties , and challenges (۲nd ed)** ITP.

۱۰- Spector , P.E. (۱۹۹۷) **Job satictaction : Applicatior Assessment, Causes, and consequences.**

۱۱- Cummings T.G.& Worley, C.G. (۱۹۹۷) **Organization Development and change (۶ th ed.)** ITP.

۱۲- French, W.L & Bell, Jr. C.H. (۱۹۹۵) . **Organization Development : Behavicral Science Interventions for organization Imprement (۵ th ed.)**, Prentice . Hall.

۱۳- Goldstein, I .L.(۱۹۹۳) .Training in Organiations (۳rd ed),
Brooks/ cole.

۱۴-Daft, R.L. (۱۹۸۹) organization theory and Design (۳rd ed.) ,
West publishing Company.

۱۵- Jones, G.R. (۱۹۹۸). Organizational theory : Text and Cases
(۳rd ed .) , Addison - Wesley.

جمهوری اسلامی ایران
ارت فرهنگ آموزش عالی

بسم الله

تاریخ: ۱۳۷۲/۱۱/۲۳

شماره: ۲۳/۴۶۴۹

پست:

حداقل و حداکثر واحدهای درسی درمقاطع مختلف آموزش عالی
(مصوبات جلسات ۲۹۱ و ۲۹۲ مورخ ۱۳۷۲/۱۰/۲۵ و ۱۳۷۲/۱۱/۹)

شورای عالی برنامه ریزی

شورای عالی برنامه ریزی به پیشنهاد گروههای برنامه ریزی و براساس بازنگری و برنامهای آموزشی، حذف، دروس ناموفق و واحدهای غیرضرور و ادغام شاخهها در بعضی از رشتههای تحصیلی، حداقل و حداکثر واحدهای درسی مقاطع مختلف آموزش عالی را به شرح زیر تصویب کرد این مصوبات از تاریخ تصویب قابل اجرا است و به موجب آن مصوبات قبلی لغو میگردد.

۱- دورههای کارشناسی حداقل ۶۷ و حداکثر ۷۲ واحد
۲- دورههای کارشناسی حداقل ۱۳۰ واحد و حداکثر ۱۳۵ واحد (برای رشتههای مختلف فنی و مهندسی حداکثر ۱۴۰ واحد)

۳- دورههای کارشناسی ناپیوسته حداقل ۶۵ و حداکثر ۷۰ واحد

۴- دورههای کارشناسی ارشد ناپیوسته حداقل ۲۸ و حداکثر ۳۲ واحد (که از این تعداد ۴ تا ۱۰ واحد اختصاص به پایان نامه دارد).

۵- دورههای کارشناسی ارشد پیوسته حداقل ۱۷۲ و حداکثر ۱۸۲ واحد

۶- دورههای دکتری Ph. D. حداقل ۴۲ و حداکثر ۵۰ واحد (که از این تعداد ۱۶ تا ۲۰ واحد میتواند اختصاص به رساله داشته باشد).

در اینصورت:

الف: گروههای برنامه ریزی موظفند کلیه برنامههای مصوب رشتههای مربوط به خود را بررسی کرده و با حذف واحدهای غیر ضرور، سقف واحدها را در مقاطع مختلف تحصیلی به سطح تعیین شده فوق کاهش دهند.

ب: این تقلیل واحدها و برنامههای جدید برای دانشجویان ورودی سالهای تحصیلی ۱۳۷۲-۷۳ و بعد از آن قابل اجرا است.

ج: دانشجویان ورودی قبل از ۱۳۷۲ نیز میتوانند وضعیت تحصیلی خود را با برنامه جدید تطبیق دهند، در اینصورت تطبیق واحدها و دروس با برنامههای جدید حسب مورد برعهده شورای آموزشی گروه یا کمیته تحمیلات تکمیلی مرسومه ذیربط است.

رای صادره در جلسات ۲۹۱ و ۲۹۲ شورای عالی برنامه ریزی در خصوص تقلیل واحدهای درسی در مقاطع مختلف تحصیلی صحیح است به برجاء اجرا گذارده شود.

دکتر سید محمد عرفاهاشمی گلپایگانی

وزیر فرهنگ و آموزش عالی

رونوشت: معاونت محترم آموزشی وزارت فرهنگ و آموزش عالی
معاونت محترم وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
و رئیس محترم دانشگاه آزاد اسلامی
خواهشمنداست به واحدهای مجری ابلاغ فرمائید.

سید محمد کاظم نائینی

دبیر شورای عالی برنامه ریزی

۲۱۹

تاریخ ۱۳۷۲/۱۱/۲۵

شماره ۱۱۲/۲۶۶۲

بشماری

جمهوری اسلامی ایران
وزارت فرهنگ و آموزش عالی

دستورالعمل اجرایی موضوع کاهش سقف واحدهای درسی
دوره‌های کاردانی، کارشناسی و کارشناسی ارشد
مصوب جلسه ۲۹۲ شورای عالی برنامه ریزی مورخ ۱۳۷۲/۱۱/۲۲

- ۱- گروه‌های برنامه ریزی موظفند حداکثر ظرف مدت ۶ ماه برنامه‌های مصوب مربوط به خود را بازنگری کرده و سقف واحدها را تا حد مجاز کاهش دهند.
- ۲- برنامه‌های اصلاح شده از تاریخ ابلاغ، برای دانشجویانی که از این تاریخ به بعد وارد دانشگاه می‌شوند لازم الاجرا است.
- ۳- دانشجویان شاغل به تحصیل می‌توانند بر اساس سقف تعیین شده در برنامه جدید، به تشخیص گروه آموزشی، دوره سه‌نیمه‌ای ربط و بارعایت شرایط زیر فارغ التحصیل شوند:
  - ۳-۱: واحدهای درسی الزامی دوره را اعم از عمومی، پایه، اصلی و تخصصی تا سقف مجاز در برنامه جدید، گذرانده باشند.
  - ۳-۲: برای رشته‌هایی که هنوز برنامه جدید آنها ابلاغ نشده است، سقف واحدها در دوره کارشناسی برای رشته‌های فنی و مهندسی ۱۴۰ واحد و برای سایر رشته‌ها ۱۲۵ واحد و برای دوره کارشناسی ارشد ۲۲ واحد است.
  - ۳-۳: آن دسته از دانشجویانی که در جدول بند ۳-۱ قرار نمی‌گیرند یعنی تعداد واحدهای گذرانده شده آنها کمتر از حد مجاز است، می‌توانند از نیمسال تحصیلی بعد کمبود واحدهای درسی خود را تا سقف تعیین شده برابر برنامه جدید بگذرانند، در این صورت:
    - الف: کلیه واحدهای گذرانده شده قبلی دانشجوی، حتی اگر در برنامه جدید حذف شده باشد، پذیرفته می‌شود.
    - ب: در سہائتی که در برنامه جدید با تعداد واحد کمتر یا بیشتر عرضه شده‌اند و دانشجویان در سہارا قبلاً گذرانده است، بر اساس همان تعداد واحد گذرانده شده از وی پذیرفته می‌شود و نیازی به گذراندن واحدهای اضافی برای آن دروس را ندارد.
    - ج: گذراندن در سہائتی از برنامه قدیم که در برنامه جدید حذف شده است، برای دانشجویانی که آن دروس را نگذرانده‌اند الزامی نیست.
    - د: برای فراغت از تحصیل در دوره‌های کاردانی، کارشناسی، کارشناسی ناپه‌یخته و کارشناسی ارشد پیوسته گذراندن کلیه دروس عمومی (مصوب جلسه ۲۸۲ مورخ ۱۳۷۲/۶/۲۵ شورای عالی برنامه ریزی) الزامی است.

موضوع جلسه ۲۹۲ شورای عالی برنامه ریزی، مورخ ۱۳۷۲/۱۱/۲۲ در مورد دستورالعمل اجرایی کاهش سقف واحدهای درسی دوره‌های کاردانی، کارشناسی و کارشناسی ارشد صحیح است جهت اجرا ابلاغ شود.

دکتر سید محمد رضا چاشمی کلپایگانی

وزیر فرهنگ و آموزش عالی

رونوشت: معاونت محترم وزارت فرهنگ و آموزش عالی و

معاونت محترم آموزشی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و

رئیس محترم دانشگاه آزاد اسلامی

خواهشمند است دستور فرمائید به واحدهای مجری ابلاغ نمائید.

سید محمد کاظم نائینی

د. ا. ا. عالی برنامه ریزی

۴۳۲